

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální školy Karla Herforta, Praha1, Josefská 4

Josefská 4/43, 118 00 Praha 1

Identifikátor školy: 600 020 720

Termín konání inspekce: 3. – 7. listopadu 2003

Čj.:	01 2335/03-5103
Signatura:	ka1zx509

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve zvláštní škole a v praktické škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve zvláštní škole a v praktické škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.
- ❖ průběhu a výsledků vzdělání a výchovy ve zvláštní škole a v praktické škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Príspevková organizace Speciální školy Karla Herforta, Praha1, Josefská 4 je zřízena Hlavním městem Prahou se sídlem Praha 1, Mariánské náměstí 2.

Dle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj.: 13 412/99-21 škola sdružuje:

1. Zvláštní školu (kapacita 80 žáků)
2. Praktickou školu (kapacita 65 žáků)
3. Školní družinu (kapacita 12 žáků)

Vzdělávání ve zvláštní škole je realizováno podle vzdělávacího programu zvláštní školy.

Vzdělávání v praktické škole - studijní obor podle Klasifikace kmenových oborů vzdělání:

78-61-D Tříletá praktická škola

1. 78-61-D/001 Praktická škola tříletá (JKOV: 63 – 43 – 3/00) studium denní

Dle výkazu o speciálních školách podle stavu k 30. září 2003 se ve speciální škole vzdělávalo 64 žáků v sedmi třídách zvláštní školy a 33 žáků ve 3 třídách praktické školy. Tři oddělení školní družinu navštěvovalo 36 žáků.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Z celkových dvaceti pedagogických pracovníků speciálních škol (včetně ředitelky školy) splňuje podmínku odborné a pedagogické způsobilosti (dále OPZ) deset.

Výuka ve zvláštní škole je zajišťována pedagogy, kteří ve většině případů splňují podmínku OPZ. Z dvanácti vyučujících splňovalo v době inspekce tuto podmínku deset. Učitelé působící v praktické škole mají ve většině případů odborné vzdělání (středoškolské, popř. vysokoškolské) v oblasti, kterou vyučují i dostatek zkušeností a pedagogických kompetencí, chybí jim však předeepsané pedagogické resp. speciálně-pedagogické vzdělání. Podmínku odborné a pedagogické způsobilosti, jak ji stanovuje vyhláška MŠMT, nesplňuje z pěti kmenových vyučujících žádný.

Tři vychovatelky školní družiny nesplňují podmínku OPZ.

Výchovné poradenství je zajišťováno zkušenou učitelkou bez absolvovaného kvalifikačního studia.

Organizace činnosti a provozu školy je upravena funkčními vnitřními předpisy. Vnitřní řád i návazné pracovní náplně účelně stanoví úkoly i pravomoci jednotlivých pracovníků potažmo úseků školy. V oblasti didaktiky i organizace vzdělávacího procesu jsou poradními orgány ředitelky tři metodická sdružení. Informace jsou v rámci školy efektivně přenášeny formální cestou i denním neformálním stykem ředitelky a zástupkyně s vyučujícími.

Začínající pracovníci jsou na základě funkčního vnitřního předpisu metodicky řízení pověřeni zkušenými učiteli. Vnitřní předpis pro oblast uvádění začínajících pracovníků pregnantně stanoví jednotlivé oblasti metodického řízení i rámcový obsah této činnosti.

Hospitační a kontrolní činnost metodicky řídí a z větší části realizuje na podkladu plánu kontrolní činnosti ředitelka školy. Pod přímým řízením ředitelky se na hospitační činnosti podílí zástupkyně ředitelky. Četnost hospitační činnosti je dostatečná, podává vedení školy kvalitní informace potřebné k řízení pedagogické práce školy. Analýza hospitované výuky ředitelkou v průběhu inspekce a následný rozhovor s pedagogem byly realizovány objektivně a odborně. Předložené záznamy svědčí o nadprůměrné kvalitě hospitační činnosti a metodického vedení pedagogů.

Pedagogický sbor je stabilizovaný. Plánování v oblasti lidských zdrojů je soustředěno na zlepšování situace v oblasti odborné a pedagogické způsobilosti a na zvyšování a prohlubování kvalifikace pracovníků. Pedagogové jsou motivováni ke studiu v rámci univerzitního i celoživotního vzdělávání. V době inspekce se připravovalo několik učitelů na doplnění předepsaného vzdělání, sedm pedagogů studovalo v rámci celoživotního vzdělávání. Mimo dlouhodobá studia učitelé využívají pravidelně nabídky jednorázových kurzů pořádaných pedagogickým centrem.

Personální podmínky jsou vzhledem k nedostatkům v oblasti odborné a pedagogické způsobilosti na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Čtyřpodlažní budova školy stojí ve vedlejší ulici v těsné blízkosti turisticky exponované oblasti mezi Karlovým mostem a Malostranským náměstím. Budova svou velikostí i vnitřní dispozicí koresponduje s potřebami školy.

Interiér školy působí příjemně, útulný dojem umocňuje výzdoba společných prostor výtvarnými pracemi žáků a pedagogů.

Jednotlivé učebny i odborné pracovny jsou estetické a jsou ve většině případů vybaveny názornými pomůckami, volně dostupnými knihami, časopisy a dalšími zdroji informací. Výuku podporuje i vybavení audiovizuální technikou. Přesto, že je část tříd menších než by bylo z hlediska současných potřeb optimální, je prostor účelně využit a dispozice učeben umožňuje využívat různých organizačních forem vyučování.

Výuce základů administrativní techniky v praktické škole i podpoře výuky všeobecně vzdělávacích předmětů ve zvláštní škole slouží menší PC pracovna s osmi staršími počítači vybavenými vyjma operačního systému standardní sestavou kancelářských programů a několika jednoduchými didaktickými programy, využitelnými v nižších ročnících ZvŠ. Především pro

výuku v ZVŠ je využívána další specializovaná pracovna nově vybavená v rámci akce Internet do škol.

Výuka pracovního vyučování v ZvŠ a praktických cvičení v praktické škole je realizována v účelně a kvalitně vybavených odborných pracovnách (dvě cvičné kuchyně, dvě šicí dílny, univerzální dílna pro práci s kovem a se dřevem, pracovna výtvarných činností - tzv. vazárna).

Škola disponuje blízkým hřištěm s umělým povrchem. Nedostatkem z hlediska výuky tělesné výchovy jsou malé rozměry a nízký strop tělocvičny v budově školy.

Pro výuku jednotlivých předmětů jsou žáci dostatečně vybaveni kvalitními učebnicemi a pracovními listy.

Méně vyhovující z hlediska specifických potřeb mimoškolní výchovy a psychohygieny jsou prostory družiny. Tři oddělení využívají několik relativně malých místností a jednu školní třídu.

Materiálně- technické podmínky školy jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy/Vyučované obory

Škola realizuje vzdělávání podle vzdělávacího programu zvláštní školy schváleného MŠMT ČR pod čj.: 22 980/97-22 s platností od 1. 9. 1997 a podle vzdělávacího programu praktické školy s tříletou přípravou 63-43-3/00 MŠMT ČR čj.: 22583/96-24.

Individuální vzdělávací programy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vypracovány a využívány funkčním způsobem.

Vzdělávací program je realizován v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení. Vyučovaný obor v praktické škole je realizován v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení.

Učební dokumenty jsou platné, škola je uplatňuje v plném rozsahu. Dokumentace zachycuje průkazně průběh výuky.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu zvláštní školy i vyučovaného oboru praktická škola tříletá.

Učitelé vypracovávají a předkládají vedení pro jednotlivé předměty podrobné časově tematické plány. Vedení školy dále naplňování učebních osnov systematicky kontroluje hospitační činností.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Rozvrh hodin i organizace výuky koresponduje s psychohygienickými požadavky. Školní řád obsahuje náležitosti stanovené závazným předpisem. Pedagogům se na jeho základě daří vytvářet v rámci školy přátelskou pracovní atmosféru. Pozitivem je, že ve školním řádu je mimo jiné zakotveno právo na ochranu soukromí a osobnosti žáka. Provozní řády učeben jsou funkčně vypracovány. Informační systém vůči zletilým žákům i rodičům nezletilých žáků je propracovaný a plní svůj účel.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Oblast výchovného poradenství je personálně zajištěna zkušenou výchovnou poradkyní bez předepsaného kvalifikačního studia. Výchovná poradkyně v oblasti vzdělávání systematicky a pravidelně spolupracuje s odbornými pracovišti (PPP, SPC), v oblasti přípravy na volbu povolání s pražskými odbornými učiteli. Systematická je i spolupráce s rodiči a dalšími sociálními partnery.

Primární prevenci sociálně-patologických jevů škola realizuje především výchovou k volnému času. Výrazným pozitivem je, že vyjma nabídky uzavřených i otevřených zájmových útvarů, škola systematicky nabízí příležitostné zájmové činnosti. Na tyto činnosti získává část prostředků z grantů vypsaných Magistrátem hlavního města Prahy.

Rezervy k dalšímu rozvoji prevence sociálně-patologických jevů jsou v oblasti systematického informování pedagogů o nových trendech, předpisech a doporučeních v této oblasti a v oblasti aktivního vyhledávání problémů v rámci školy.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání

Ve zvláštní škole bylo v rámci inspekce hospitováno v předmětech českých jazyk, matematika, pracovní vyučování, řečová výchova, přírodověda, výtvarná výchova, pracovní vyučování, hudební výchova, prvouka, vlastivěda, tělesná výchova a fyzika.

V praktické škole bylo hospitováno v předmětech český jazyk, matematika, praktická cvičení, rodinná výchova a technika administrativy.

V obou součástech školy proběhly hospitace u všech učitelů.

Výuka je svým obsahem v souladu s osnovami realizovaného vzdělávacího programu i vyučovaného studijního oboru. Stanovené cíle výuky korespondují s možnostmi a potřebami vzdělávaných žáků. Kontinuitu výuky v jednotlivých předmětech zajišťují časově tematické plány, které vypracovávají jednotliví učitelé. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zpracovávány individuální vzdělávací programy (dále IVP). Úroveň zpracování IVP je rozdílná, nedostatky a rezervy ke zlepšení jsou v kvalitě vypracování plánů jednotlivých předmětů, které pro svou přílišnou obecnost neřkuli absenci specifických cílů nemohou sloužit jako zdroj pro konkrétní plánování výuky.

Výuka je realizována věcně a odborně správně, nedostatky v oblasti OPZ významně neovlivňují kvalitu vzdělávání.

Ve sledované výuce byly efektivně užity dostupné názorné pomůcky i audiovizuální technika. Variabilní prostory tříd jsou především ve zvláštní škole vhodně využívány k změnám pracovního místa a k realizaci výuky prostřednictvím různých organizačních forem.

Ve zvláštní škole učitelé ve většině sledovaných hodin využívali frontální i skupinové a kooperativní organizační formy výuky. Jednotlivé vyučovací hodiny byly z hlediska organizace vhodně členěny. Učitelé respektovali individuální tempo a možnosti žáků. Využity byly slovní, názorně demonstrační i praktické metody výuky. Žáci se aktivně zapojovali do výuky, využívali mimo učebnic i další informační zdroje (encyklopedie, odborné publikace, nakopírované materiály). V menší části sledované výuky byla organizace méně efektivní, dílčí nedostatky z hlediska přiměřenosti se projevily ve sledu činností, v jejich výběru i obsahu.

V praktické škole je především výuka praktických cvičení a příbuzných předmětů organizována v souladu s potřebami žáků. Výuka probíhá dominantně praktickými metodami (návčik

praktických dovedností, pracovní činnosti) v odborných pracovnách. Výuka všeobecně vzdělávacích a teoretických předmětů v běžných třídách je zpravidla realizována tradičním způsobem, tj. slovními monologickými a dialogickými metodami s podporou metod demonstračních.

Psychohygienické podmínky vzdělávání jsou rámcově velmi dobře zajištěny. Rozvrh hodin je vhodně sestaven, dodržování pitného režimu je zajištěno volně dostupnou stolní vodou v zásobnících na chodbách a je zakotveno ustanovením školního řádu. V konkrétních sledovaných vyučovacích hodinách však byly psychohygienické podmínky rozdílné. Ve většině sledovaných hodin učitelé organizací výuky, tj. především změnami místa a činností zajišťovali z tohoto hlediska optimální podmínky. V menší části hodin naopak organizace výuky ovlivňovala tuto oblast negativně. Dílčí nedostatky byly shledány v nižších třídách ve velikosti nábytku a návazně v hygieně sezení.

Vyučujícím se ve většině případů daří probouzet zájem žáků o výuku prostřednictvím úvodní i průběžné motivace. Využíváno je motivačního principu akceptování, uplatňovány jsou rozmanité formy práce, problémové vyučování, didaktické hry a další motivační metody. Především v praktických předmětech je vytvářen prostor pro týmovou spolupráci a vzájemnou pomoc žáků.

Komunikace mezi učiteli a žáky i žáky navzájem až na jednotlivé výjimky podporovala výuku. Učitelé vytvářely svým vzorem a prostřednictvím stanovených pravidel vstřícné ovzduší, prostor pro vyjadřování vlastního názoru a pro rozvoj osobnostních a sociálních kompetencí. Žáci byli vedeni k vzájemné toleranci a k respektování druhých. Pouze výjimečně se komunikace mezi učitelem a žáky dařila méně. Tato skutečnost v těchto případech negativně ovlivnila atmosféru ve třídě a v kontextu některých dalších výše uvedených rezerv i celý průběh a výsledky výuky.

Hodnocení žáků bylo objektivní a zdůvodněné. Bylo zpravidla zaměřeno pozitivně, oceňovány byly i dílčí pokroky v rámci možností jednotlivých žáků. V jednotlivých případech bylo vhodné využito sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou úhrnně na velmi dobré úrovni.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol a předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.

Kapacita školní družiny byla v době inspekce překročena o 24 žáků.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Speciální školy K. Herforta, Praha1, Josefská 4 - vydaná Radou hlavního města Prahy dne 3. dubna 2001
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj.: MŠMT 13 412/99-21
3. Zjištění při inspekční činnosti ze dne 7. listopadu 2003
4. Třídní knihy pro školní rok 2003/2004
5. Třídní výkazy aktuálně vyučovaných tříd k datu inspekce

6. Katalogové listy žáků školy k datu inspekce
7. Evidence žáků školy k datu inspekce
8. Školní řád platný od 1. září 2003
9. Školní řád /vnitřní řád praktické školy/ platný od 1. září 2003
10. Rozvrh hodin platný k datu inspekce
11. Záznamy z pedagogických rad
12. Protokol o přijímacím řízení pro školní rok 2003/2004
13. Osobní dokumentace žáků s postižením
14. Personální dokumentace k datu inspekce
15. Výroční zpráva za rok 2002/2003
16. Plán kontrolní činnosti pro školní rok 2003/2004
17. Uvádění pedagogů pro školní rok 2003/2004
18. Rámcový plán aktivit školy 2003/2004
19. Roční plán vzdělávání rok 2003/2004
20. Plán práce školy na rok 2003/2004
21. Časově-tematické plány pedagogů
22. Záznamy z provozních porad
23. Organizační řád školy z 25. srpna 2003
24. Platné pracovní řady odborných učeben
25. Pracovní náplň zástupce ředitelky ze dne 6. září 2003
26. Plán výchovného poradce pro školní rok 2003/2004
27. Podpora volného času dětí a mládeže na území městské části Praha 1, školní rok 2003/2004
28. Pracovní náplň výchovného poradce aktualizovaná v červnu 2003
29. Hospitační záznamy za školní rok 2003/2004

ZÁVĚR

Škola disponuje stabilizovaným, věkově vyváženým pedagogickým sborem. Pozitivem v oblasti personálních podmínek je systematické plánování dalšího vzdělávání pedagogů a nadstandardní kvalita kontrolní a metodické činnosti. Nedostatkem je naopak vysoký počet (50%) pedagogů bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Materiálně technické podmínky vzdělávací činnosti vyhovují potřebám vzdělávaných žáků. Škola disponuje dostatkem vhodných prostor i potřebným vybavením. Jednotlivé učebny a odborné pracovny jsou vhodně a podnětně vybaveny. Vnitřní prostory školy jsou světlé a estetické. Malou tělocvičnou je omezena výuka tělesné výchovy v zimním období a za nepříznivého počasí. Pozitivem pro oblast sportovního rozvoje je naopak venkovní hřiště s umělým povrchem.

Výuka je realizována odborně správně a je ve většině případů v souladu se současnými trendy ve školství a v souladu se zájmy a speciálními potřebami vzdělávaných žáků. Na kvalitě vzdělávání ve školách se pozitivně projevuje výše uvedené kvalitní metodické řízení.

Dílčí nedostatky zjištěné v této oblasti neovlivňují významně celkovou kvalitu vzdělávání ve škole.

V době od poslední inspekce došlo k výraznému zkvalitnění celého systému řízení vzdělávací činnosti školy. Pozitivní posun nastal i v oblasti plánování a průběhu vzdělávání žáků. Přestože se nadále nedaří získávat dostatek kvalifikovaných pedagogů je pozitivem i stabilizace pedagogického sboru školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Karel Kaprálek	K. Kaprálek v. r.
Členové týmu	PhDr. Marie Šrámková	M. Šrámková v. r.

V Praze dne 19. listopadu 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. listopadu 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
PaedDr. Dana Čapková	D. Čapková v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Pražský inspektorát, Arabská 683, Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý

Dobry
Vyhovujici
Nevyhovujici

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2003-12-15	01 2335/03-5103
Zřizovatel	-	-
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.